

Jätevesijärjestelmän kuntotarkastusohje

Viemärit ja vesikalusteet

- Vesikalusteet kunnossa
- Vesikalusteiden ja viemäreiden liitokset kunnossa
- Viemärit auki ja toimivat hyvin

Saostussäiliöt

- Sijainti
 - Saostussäiliöiden kansien tulee olla maanpintaa korkeammalla.
 - Maanpinnan tulisi olla muotoiltu siten, että valumavedet kulkeutuvat säiliöiltä pois päin.
 - Kansien on oltava ehjät ja tiiviit.
- Säiliöiden kunto
 - Säiliöissä tulee olla pohjat
 - Seinämien tulisi olla tasaiset ja ehjät
- Seuraavien kohtien tiiviys tulee tarkastaa
 - Betonirenkaista tehtyjen säiliöiden saumat (ei rakoja tai lohkeamia, ei puiden juuria läpi)
 - Tulevien ja lähtevien putkien liittymät
 - Säiliön seinämät (ei halkeamia tai lohkeamia)
 - Saostussäiliöiden tiiviiden voi tarkastaa kokeellisesti myös tyhjennyksen yhteydessä.
 - Tyhjästä säiliöstä seurataan tuleeko sinne vettä muualta kuin viemäristä. Jos näin tapahtuu, säiliö vuotaa sisään päin. Tämän jälkeen säiliö täytetään kiintoaineesta vapaalla vedellä. Seuraamalla vedenpintaa voidaan selvittää vuotaako säiliö ulospäin. Mikäli vedenpinta laskee, säiliö vuotaa.
- Tulo- ja lähtöputket
 - Putkien tulee olla ehjät.
 - Lähtevissä putkissa tulee olla T-haarat.
 - Lähtevien putkien tulee olla alempana kuin tulevien.
- Tuuletus
 - Saostussäiliöitä yhdistävissä putkissa tulee olla ilmatilaa.
 - Tuuletusputken tulee olla riittävän korkea (esim. talon katolla).
 - Jos haju tuntuu rakennuksen läheisyydessä, tuuletus ei toimi.

Jakokaivo

- Jakokaivon yläosan tulee olla muuta maanpintaa korkeammalla.
- Kannen täytyy olla tiivis.
- Valumavesien tulee kulkeutua kaivosta pois päin.
- Tulevan ja lähtevien putkien liittymien tulee olla tiiviitä.
- Lähtevien putkien tulee olla alempana kuin tulevan putken.
- Kaivon tiiviys tarkastetaan saostussäiliöiden tapaan.
- Veden jakojärjestelmän tulee toimia moitteettomasti (virtaus tasaisesti kaikkiin putkiin).
- Putkissa tulee olla riittävästi ilmatilaa tuuletuksen toimimiseksi.

Maahanimeyttämö

- Sijainti
 - Tasaisella tai loivasti viettävällä maalla, ei notkelmassa
 - Muutokset pinnan muodoissa kertovat putkien luhistumisesta tai nousuista.
 - Valumavesien virtaus mielellään imeyttämöltä poispäin
 - Ei ylikulkua ajoneuvolla edes talvella
 - Lähettyvillä ei saa olla pitkiä juuria kasvattavia puita tai pensaita
- Tuuletus ja imeytyminen
 - Tuuletusputkien tulee olla reilusti maanpinnan yläpuolella (eivät saa jäädä lumen alle)
 - Tuuletusputkien tulee olla suorassa
 - Tuuletuksen tulee olla riittävä, ei hajuja (ei saa kuitenkaan jäätyä)
 - Vesi ei saa seisoa putkissa pitkään (huomioi rankkasateet ja kevättulvat)
 - Putket eivät saa olla tukossa (Tukkeutumisen merkkejä ovat veden seisominen putkissa, hajut, jäteveden tulviminen maanpinnalle)
- Muuta
 - Lähikaivojen kuntoa ja veden laatua tulee tarkkailla.
 - Kaivojen vedenlaatu tulee suositusten mukaan tutkituttaa kolmen vuoden välein.
 - Pohjaveden laatua tulee tarkkailla.

Maasuodattamo

- Sijainti
 - Tasaisella tai loivasti viettävällä maalla, ei notkelmassa
 - Imeytyspinnan ja purkupaikan korkeuseroa on oltava vähintään 2 metriä.
 - Muutokset pinnan muodoissa kertovat putkien luhistumisesta tai noususta
 - Valumavesien virtaus mielellään suodattamolta poispäin
 - Eli ylikulkua ajoneuvolla edes talvella
 - Lähettyvillä ei saa olla pitkiä juuria kasvattavia puita tai pensaita
- Imeytys ja tuuletus
 - Tuuletusputkien tulee olla reilusti maanpinnan yläpuolella (eivät saa jäädä lumen alle)
 - Tuuletusputkien tulee olla suorassa.
 - Tuuletuksen tulee olla riittävä, ei hajuja 10m:n päässä putkissa (ei saa kuitenkaan jäätyä)
 - Vesi ei saa seisoa putkissa pitkään (huomioi rankkasateet ja kevättulvat)
 - Putket eivät saa olla tukossa (Tukkeutumisen merkkejä ovat veden seisominen putkissa, hajut, jäteveden tulviminen maanpinnalle)
- Kokoomaputket ja tuuletus
 - Tuuletusputkien on oltava kuten kohdassa Imeytys ja tuuletus.
 - Tuuletus toimii kokoomakaivon kautta
 - Vesi ei saa seisoa putkissa (oire tukkeumasta)
 - Jos kokoomaputket ovat tyhjä ja imeytysputkissa vettä, suodatinkerros on tukossa ja vaatii massan vaihdon.
- Kokoomakaivo
 - Kokoomakaivossa on aina jonkin verran vettä.
 - Kokooma- ja purkuputkien aukkojen tulee olla vapaana.
 - Kaivon ja putkien tulee olla ehjät.
 - Kokoomakaivoon tulevan veden määrän tulee vastata saostussäiliöistä lähtevän veden määrää.
- Veden aistinvarainen tutkimus
 - Veden tulisi olla kirkasta, siinä saa olla mieto jäteveden haju

- Poikkeamien syy pitää tutkia
- Purkuputken sijainti ja toiminta
 - Veden täytyy tulla kokoomakaivosta purkupaikkaan
 - Purkuputken kautta ei saa tulla vettä kokoomakaivoon
 - Lähikaivojen ja pohjaveden laatua tulee tarkkailla

LÄHTEET:

Kujala-Räty, K. Santala, E. 2001. Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn tehostaminen. Hajasampo-projektin loppuraportti. Suomen ympäristökeskus. Helsinki. Suomen ympäristö 491. 299 s.

Santala, E. 1990. Pienet jäteveden maapuhdistamot. Ohjeita 1-10 talouden jätevesien maaperäkäsittelystä. Vesi- ja ympäristöhallitus. Helsinki. Vesi- ja ympäristöhallituksen julkaisuja –sarja B. 117 s .